

POSTANOWIENIE

26 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Grzesiowski

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku T. G.

z udziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, P. M., Niestandaryzowanego
Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W., Skarbu Państwa
- Naczelnika Urzędu Skarbowego Kraków Krowodrza i W. G.

o umorzenie zobowiązań,

na skutek skargi kasacyjnej T. G.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Krakowie

z 21 czerwca 2021 r., XII Gz 724/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek uczestnika o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Postanowieniem z 21 czerwca 2021 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił zażalenie upadłego na postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z 28 listopada 2019 r. m.in. oddalającego wniosek o umorzenie zobowiązań.
2. Od powyższego orzeczenia skargę kasacyjną wywiódł upadły zarzucając naruszenie art. 491¹⁵ ust. 4 Prawa upadłościowego.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na występowanie w sprawie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Podał, że w sprawie występują następujące istotne zagadnienia prawne:
1. Czy przy ustalaniu wysokości spłaty wierzycieli, na zasadzie art. 491¹⁵ ust. 4, sąd analizując możliwości zarobkowe upadłego nie powinien zasięgnąć opinii biegłego, który oszacowałby jaka jest wysokość możliwych do osiągnięcia dochodów przez upadłego, uwzględniając jego wykształcenie, umiejętności, doświadczenie życiowe, przydatność zawodową?
 2. Czy przy ustalaniu wysokości spłaty wierzycieli, na zasadzie art. 491¹⁵ ust. 4, sąd może dokonać ustalenia wysokości spłaty bez szczegółowego wyliczenia, wskazującego na to, że spłaty te będą możliwe do dokonania bez uszczerbku dla upadłego?
4. W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik Skarb Państwa – Naczelnik Urzędu Skarbowego Kraków Krowodrza zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

5. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4

k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

6. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.
7. Dla spełnienia wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (zob. postanowienie SN z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Ze względu na odmienny cel instytucji przedsądu i jej odrębne oraz kwalifikowane przesłanki, wskazanie i uzasadnienie okoliczności decydujących o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może polegać na odwołaniu się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W prawidłowo sporządzonej skardze kasacyjnej oba powyższe elementy muszą pojawić się oddzielnie i autonomicznie. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym.

8. Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Związanie to wyklucza nie tylko przeprowadzenie w jakimkolwiek zakresie dowodów, lecz także badanie, czy sąd drugiej instancji nie przekroczył granic swobodnej ich oceny. Stąd też podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów. Zarzutem takim jest nie tylko zarzut naruszenia art. 233 § 1 KPC, lecz także przepisów regulujących sposób ustalania faktów. Każdy zarzut skargi kasacyjnej, który ma na celu polemikę z tą podstawą faktyczną, chociażby pod pozorem kwestionowania wykładni lub niewłaściwego zastosowania określonych przepisów prawa materialnego, z uwagi na jego sprzeczność z art. 398³ § 3 KPC jest *a limine* niedopuszczalny (zob. postanowienie SN z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 238/22).
9. Zawarty w art. 398³ § 3 KPC zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 KPC) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów (art. 398³ § 3 KPC), również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2023 r., I CSK 2938/22).
10. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie zostać przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, i z 5 grudnia 2008 r., III

CZP 119/08). Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. postanowienia SN z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13 oraz z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15 oraz z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Chodzi przy tym wyłącznie o poważne wątpliwości, wykraczające poza poziom zwykłych wątpliwości prawnych, które powstają niemal w każdym procesie decyzyjnym (zob. postanowienia SN z 26 października 2021 r., I CSK 266/21 oraz z 30 czerwca 2021 r., III CSK 53/21).

11. Skarga kasacyjna nie spełnia powyższych kryteriów, a w istocie zagadnienia prawne wskazane przez skarżącego (bez szczegółowego uzasadnienia) są w rzeczywistości pytaniami o trafność stanowiska Sądu Okręgowego wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem przepisów prawa w danym stanie faktycznym, a nie problemem związanym z istotnością zagadnienia prawnego. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej i to w sposób niedopuszczalny, ponieważ pod pozorem kwestionowania wykładni przepisów prawa materialnego zarzuty skargi kasacyjnej stanowią *de facto* polemikę z podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia.
12. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).
13. Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a na podstawie art. 233 Prawa

upadłościowego oddalił wniosek uczestnika o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

[SOP]

(r.g.)